

POSTANOWIENIE

20 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 20 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej L. w T.
przeciwko Skarbowi Państwa – W.W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa – W.W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 15 lipca 2022 r., I ACa 75/20,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu I zaskarżonego wyroku - w części, w jakiej powództwo zostało oddalone;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa – W.W. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej L. w T. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego - wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia pozwanemu (jego pełnomocnikowi) do dnia zapłaty.**

[P.L.]

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Skarbu Państwa – W.W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 15 lipca 2022 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy podnieść, że skargą kasacyjną został objęty cały zaskarżony wyrok, a więc również jego punkt 1, w którym m.in. oddalono powództwo co do kwoty 3.678 zł z odsetkami. Jest to rozstrzygnięcie korzystne dla pozwanego wnoszącego skargę kasacyjną, co czyni tę skargę skierowaną przeciwko temu rozstrzygnięciu za niedopuszczalną ze względu na brak pokrzywdzenia (*gravamen*). Oznacza to, że w tej części skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 43/21; z 25 sierpnia 2021 r., II CSK 216/21). Wskazano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy

dokonyuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach trzeciej instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostają przede wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1093) jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzyganie skarg kasacyjnych.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; z 24 lutego 2012 r., II PK 274/11; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20). Nie może stanowić przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie przekonanie skarżącego o „istotności” czy „ważności” problemu, który pojawia się na tle konkretnego

rozstrzygnięcia w postępowaniu przed sądem drugiej instancji ani nie może sprowadzać się jedynie do polemiki ze stanowiskiem co do wykładni prawa przyjętym przez ten sąd.

Skarżący powołał się na potrzebę wykładni art. 153 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 417 § 1 w zw. z art. 442 § 1 zd. 2 k.c. w kontekście początku biegu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody powstałej na skutek wydania w 1995 r. decyzji z naruszeniem art. 145 § 1 k.p.a. albo uchylecia takiej decyzji w wyniku wznowienia postępowania, tj. czy bieg 10-letniego terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w trybie art. 153 k.p.a. rozpoczyna się od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja dotknięta wadą uzasadniającą wznowienie postępowania, czy od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja wydana w wyniku wznowienia postępowania.

Powyżej wskazanych wymagań nie spełniał wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżącego. Zagadnienie podnoszone przez skarżącego zostało już bowiem wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, skarżący zaś nie wskazał podstaw do zmiany stanowiska reprezentowanego w judykaturze.

Zgodnie z oceną Sądu Najwyższego kwestie terminu przedawnienia oraz określenia zdarzenia prowadzącego do otwarcia biegu terminu przedawnienia dla roszczenia opartego na dawnym art. 153 k.p.a. w zw. z art. 417 k.c. powinny być rozstrzygane w sposób analogiczny do rozstrzygania roszczeń odszkodowawczych wynikających z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. W konsekwencji dla rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia wymierne znaczenie ma wydanie prawomocnej decyzji, w której uchyla się wadliwą decyzję lub stwierdza się, że zakwestionowana decyzja jest niezgodna z prawem (zob. np. wyrok SN z 11 marca 2022 r., I CSKP 107/22; postanowienie SN z 30 listopada 2022 r., I CSK 2150/22).

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

[P.L.]

[as]